

STREDNÁ PRIEMYSELNÁ ŠKOLA ELEKTROTECHNICKÁ
Plzenská 1, 080 01 Prešov

Prijímacie skúšky na školský rok 2024/2025

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
TEST C

PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU!

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje **pravopisné cvičenie a 30 úloh.**

Na vypracovanie testu máte **60 minút.**

Najprv na nalepený štítok odpoved'ového hárku napíšete svoje meno a priezvisko, dátum narodenia a ZŠ, ktorú teraz navštevujete.

Pri riešení úloh v teste budete používať odpoved'ový hárok, ktorého súčasťou je pravopisné cvičenie.

Text pravopisného cvičenia prepíšete rukou. Píšte čitateľne!

Na vynechané miesta doplňte chýbajúce písmená. Rozlišujte veľké a malé písmená, mäkkene, dĺžne a bodky. Číslovky vypíšete slovom.

Pri práci používajte iba modré pero.

Nepoužívajte zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.

Prajeme vám veľa úspechov.

Ukážka 1

Luboš Zeman – V dolinách

V dolinách – kvitne kvet, ktorý lásku nám dáva,
jeho jas v tmavom ráne vždy svieti ako brieždenie.
V dolinách – lesný med vonia viac ako tráva,
na svahoch túlia sa ovčie stáda, v domoch pieseň znie.

V dolinách – človek sám svoju prírodu chráni.
Každý strom, každá lúka na stráni je náš vzácny liek.
V dolinách – ľudia nemajú zamknuté brány,
majú tam srdcia čisté a vlúdne ako prúdy riek.
Je to kraj, kde prísne štítý hôr,
ticho dolín múdro strážia,
pokým slnka lúč zazvoní
na jarné zvonce ovčích stád.
Je to kraj, kde ráno vstáva skôr,
kde sa drevo z hory tíško zväža.
Je to Slovensko čarovné, hrdé.
Mám ho rád.

1. Z textu **vypíš vetu**, v ktorej autor vyjadril svoj vzťah k Slovensku, svojej vlasti.
2. Z uvedených prídavných mien vypíš tie, ktoré sa **nenachádzajú** v básni (môžu tam byť aj v inom tvare) : *spravodlivé, tmavé, lesný, voňavý, čarovné, krásne, zázračné, vzácny, hrdé*
3. Prídavné meno v slovnom spojení **prísne štítý hôr** nahradíte vhodným synonymom.
4. Pomenujte podčiarknuté **básnické prostriedky**.
5. V ukážke 1 je použitý:
A) striedavý rým B) združený rým C) obkročný rým D) prerývaný rým
6. Pomenujte **literárnu formu** ukážky 1.
7. **Doplňte**: Opakovaná časť básne alebo piesne sa nazýva

Ukážka 2

Ernest Hemingway – Starec a more (úryvok)

Mal dojem, že už-už zamdlieva, keď predsa len prevrátil rybu na bok. Ryba sa však vyrovnala a znova pomaly odplávala, mávajúc vo vzduchu veľkým chvostom.

A pokúsím sa ešte raz, sľuboval starec, hoci ruky si už celkom necítil a zrak sa mu zahmlieval.

Pokúsil sa o to znova, ale s rovnakým výsledkom. Nuž, pomyslel si a cítil, že odpadne skôr, než sa znovu začne boriť s rybou, pokúsím sa ešte raz.

Pozbieral všetku bolesť, ale aj zvyšky síl i dávno stratenú hrdosť a postavil to všetko proti smrteľnej úzkosti ryby. A vtedy sa ryba prevrátila na bok a zvolna plávala na boku a mečom len-len, že sa nedotkla debnenia na člne a už-už ho míňala dlhá, vysoká, široká, striebřistá, vo vode zdanlivo nekonečná.

Starec pustil lano, pristúpil ho nohou a zdvihol harpúnu tak vysoko, ako len vládol a s celou silou, ktorá mu ešte zostala a čo vtedy v sebe pozbieral, vrazil ju rybe do boka hneď za veľkými hrudnými plutvami, týčiacimi sa z vody do výšky starcovej hrude. Cítil, ako železo vniká do tela. **Starec sa na harpúnu navalil a váhou svojho tela ju vrážal čoraz hlbšie.**

8. Vyberte možnosť, v ktorej je uvedené, na ktorý pokus starec zdolal rybu:
A) na tretíkrát B) na štvrtýkrát C) na piatykrát D) na šiestykrát
9. **Doplňte:** V ukážke je použitý jazykový štýl a slohový postup.
10. Zo slovesa *prevrátiť sa* vytvorte podmieňovací spôsob minulého času v 3.os. pl.
11. **Vypíšte** z druhého odseku textu **výraz**, ktorý svedčí o starcovej vyčerpanosti.
12. **Určte** zvýraznenú vetu **podľa zloženia**.
13. **Určte gramatické kategórie** podstatného mena v slovnom spojení: „cítil, že stráca vedomie“
14. **Vypíšte** z ukážky 2 jednu **vokalizovanú predložku**.
15. Slovo **navalil** vzniklo:
A) spájaním B) skladaním C) odvodzovaním D) skracovaním
16. Ako sa nazýva **interpunkčné znamienko** použité v spojení „už-už“?

Ukážka 3

Internet vstúpil do podnikov, do domácností aj do našich životov. Na internet sa spoliehajú ľudia ako zdroj informácií, zábavy a širokých možností v komunikácii. Už pred viacerými rokmi kritici internetu poukazovali na to, že svet obrazovky ľudí od seba vzdľahuje.

Virtuálna komunikácia je síce rýchla, ale ľudí k sebe nepribližuje. Upozorňovali na to, že internet zaberie príliš veľa hodín v trávení voľného času mladých ľudí. Obhajcovia internetu zas vyslovili názor, že do roku 2020 nehrozí u detí a mládeže výrazná zmena v trávení voľného času. Boli presvedčení, že aj naďalej deti uprednostnia napríklad skutočnú návštevu múzea pred virtuálnou prehliadkou cez internet. Otázky o tom, čo nám internet dáva a čo nám berie, vrtajú v hlavách mnohých vašich rodičov. Čo si o tom myslíte vy?

17. **Vypíšte** slovo so **slabikotvornou spoluhláskou**.
18. **Vypíšte** slovné druhy, ktoré sa **nenachádzajú** vo zvýraznenej vete.
19. Číslovku 2020 napíšte slovom.

20. **Doplňte:** Spojenie **virtuálna komunikácia** je pomenovaním.
21. Napíšte **skloňovací vzor** číslovky dvadsaťdva.
22. V uvedenej vete **pomenujte** podčiarknutý **vetný člen**: Obhajcovia internetu zas vyslovili názor.
23. Odôvodnite pravopis zvýrazneného slova v spojení „boli **presvedčení**“.

Ukážka 4

Ahoj, Peter!

Pozdravujem Ťa zo skalického gymnázia. Po skončení deviateho ročníka som sa rozhodol ísť študovať na gymnázium. Keď mi doručili list, že ma prijímajú bez skúšok, bol som šťastím bez seba, pretože som počul, že študenti majú dobré výsledky.

Keď som sa prebudil ráno v prvý školský deň, bol som nervózny, lebo som nevedel, ako to bude vyzerat'. Na zastávke smerom na Skalicu som čakal už o siedmej, čo bolo o desať minút skôr, lebo som sa bál, aby som neprišiel neskoro. Autobus bol podľa očakávania plný študentov, ktorý ešte celou cestou spomínali na zážitky z prázdnin. Konečne sme dorazili do Skalice a ja som sa pobral do školy. Hneď po vstupe do budovy ma zaujalo historické vnútro a taktiež sympatické študentky. Aj tebe by sa určite páčili.

Trvalo mi asi týždeň, kým som si zvykol na skoré vstávanie a spolužiakov. Najskôr som bol nespokojný s rozvrhom, ale už som si zvykol.

A čo Ty? **Ako si prežil prvé dni v škole?**

Dúfam, že si aj ty plný super zážitkov tak ako ja. Napíš, čo nového u Vás, ako sa ti darí a tak. Budem rád, ak sa stretne ako za starých čias a preberieme kopu vecí.

Maj sa pekne.

Rado

24. Vypíšte jednu **negatívnu emóciu** odosielateľa, o ktorej sa zmiňuje v liste.
25. Napíšte **pravopisne správne** pomenovanie obyvateľa mesta, kde odosielateľ študuje.
26. Uveďte **melódiu** zvýraznenej vety.
27. Z prvej vety vypíšte **predmet**.
28. **Doplňte:** V súkromnom liste z hľadiska spisovnosti prevládajú slová.
29. **Doplňte:** Súkromný list je útvarom štýlu.
30. **Doplňte:** V slove **výsledky** dochádza k

STREDNÁ PRIEMYSELNÁ ŠKOLA ELEKTROTECHNICKÁ
Plzenská 1, 080 01 Prešov

Prijímacie skúšky na školský rok 2024/2025

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
TEST D

PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU!

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje **pravopisné cvičenie a 30 úloh.**

Na vypracovanie testu máte **60 minút.**

Najprv na nalepený štítok odpoved'ového hárku napíšete svoje meno a priezvisko, dátum narodenia a ZŠ, ktorú teraz navštevujete.

Pri riešení úloh v teste budete používať odpoved'ový hárok, ktorého súčasťou je pravopisné cvičenie.

Text pravopisného cvičenia prepíšete rukou. Píšte čitateľne!

Na vynechané miesta doplňte chýbajúce písmená. Rozlišujte veľké a malé písmená, mäkkene, dĺžne a bodky. Číslovky vypíšete slovom.

Pri práci používajte iba modré pero.

Nepoužívajte zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.

Prajeme vám veľa úspechov.

Jozef Urban: Zápalky

(ukážka 1)

Hans Christian

Stojí na rohu niečo núka

Akým zázrakom prišiel sem

To dnes nevie nikto z nás

Deti ulice poskočia

To je naozaj zvláštny úkaz

Šaty z iného storočia

Plné auto zápaliiek

Kúpte si kartón zápaliiek

Na večný chlad sa hľadá liek

Kúpte si kartón zápaliiek

Jedna sa snád' vo vás

Rozhorí

Hans Christian

K deťom ulice úsmev skláňa

Okrem úsmevu má len sen

O šťastí a láske v nás

1. **Označte tvrdenie** vyplývajúce z príbehu z ukážky 1:
 - A. Ľudia by sa mali zaujímať aj o iných.
 - B. Človek si hneď všimne, ak je niekto iný, ak sa odlišuje.
 - C. Knihy spomínaného spisovateľa sú vtipné, majú deti rozosmiať.
 - D. Hans Christian bol najznámejším predavačom zápaliiek.
2. **Uveďte názov žánru**, ktorého základom je vymyslený príbeh a v ktorom vždy dobro víťazí nad zlom.
3. Ukážka 1 je napísaná **formou**:
 - A. prózy

- B. poézie
 - C. drámy
 - D. románu
4. Namiesto vyznačeného miesta **doplňte** chýbajúce **meno** najznámejšieho rozprávkaru.
5. **Označte jazykový štýl** ukážky 1.
- A. umelecký
 - B. hovorový
 - C. náučný
 - D. publicistický
6. **Koľko slabík** je v prvom verši druhej strofy?
- A. desať
 - B. sedemnášť
 - C. tri
 - D. osem
7. **Vypíšte** z ukážky 1 jednu **vokalizovanú predložku**.
8. **Vyberte možnosť**, v ktorej sa nachádza **nezhodný prívlastok**.
- A. večný chlad
 - B. hľadá sa liek
 - C. k deťom ulice
 - D. okrem úsmevu
9. **Rýmová schéma** z druhej strofy básne je *abac*. Jedná sa o **rým**:
- A. združený
 - B. prerývaný
 - C. postupný
 - D. obkročný
10. Ktoré zo slov vzniklo iným **slovtvorným postupom** ako zvyšné tri?
- A. neskoro
 - B. domček
 - C. vyhrabať
 - D. vodohospodárstvo
11. Aká **funkcia** dominuje vo vecnej literatúre?
- A. poznávacia
 - B. estetická
 - C. komická
 - D. tragická
12. Z dvojice slov *stredná* a *Európa* vytvorte **zložené prídavné meno**.
13. V ktorej z možností sa všetky **prídavné mená** skloňujú podľa rovnakého **vzoru**?
- A. V nočnom tichu sa ozývalo psie vytie.

- B. Sestrine konanie spôsobilo matkin hnev.
- C. Bol pomalší než posledný bežec.
- D. Otcov výkon bol výnimočný.

14. Označte vetu, v ktorej je **častica**.

- A. Bude dobre, uvidíš.
- B. Áno, je to tak.
- C. Nevieme, ako na to.
- D. Žaba spravila kvak a skočila do vody.

15. Z nasledujúcej vety vypíšte **epiteton**: *Ulice sú vymývané ľahkonohým dažďom.*

16. Vyberte **nesprávne** tvrdenie.

- A. Poézia, v ktorej sú zdanlivo nezmyselné prvky, sa nazýva poézia nonsensu.
- B. Literárne dielo určené na realizáciu na divadelnej scéne sa nazýva divadelná hra.
- C. Legendy rozprávajú o udalostiach zo života svätých.
- D. Opakovanie rovnakého slova alebo skupiny slov na konci veršov sa nazýva anafora.

17. **Zvuková zhoda slabík na konci veršov** sa nazýva:

18. Vyberte vetu, v ktorej sa nachádza **sloveso v dokonavom vide**.

- A. Nezodral sa v tvrdej robote.
- B. Chodievajú tadiaľ pomerne často.
- C. Nebudeš viac ovce kántriť!
- D. Budem ťa stále presviedčať?

Margita Figuli – Tri gaštanové kone

(ukážka 2)

Našiel som v nich oporu. Pritúlili ma v komore, kam som sa presťahoval. Stade som už každý deň chodil do práce. Ujček prejavoval nevidanú horlivosť. Hneď sa pribral vymerať základy pre chalúpku. Spolu sme pozabíjali kolíky do zeme ako znaky.

Keď prišli prudké jesenné dažde a prvý mokrý sneh, naozaj domec mal už strechu. Na hrebene strechy nad štítom pribitý je vrchovček z briezky, okráslený farbistými papierovými stužkami. Vrchovček ovešali a doniesli mi dievčatá. Iste sa mi chceli zavďačiť v túžbe, že niektorú z nich si vyberiem.

*Cez zimu ďalej bývam u ujčeka a stade chodím do práce. **Zavše** prvý prehrňam sa snehom za tmy. Často zasa, keď pripieklo slnko, brodím sa v čľapkanici a v snehovej kaši po členky. A neraz, keď po odmäku nastali mrazy, meriam cestu po nebezpečnej ľadovici na zabitie. No každá obeť nie je mi dosť veľká pre Magdalénu.*

Domec odpočíva. Okná zatľčené doskami. Do škár všade vtíska sa sneh. Túžobne čakám jar. Dovtedy mienil som si ušetriť niekoľko korún. Z pily ma vypravili do hôr, kde sme po snehových cestách spúšťali drevo a zväzali ho na skládku. Usiloval som sa a čakal som dobrý zárobok. Lenže v tom čase stalo sa, čo sa nemalo stať. Na jar aj naše obchody s drevom začali upadať.

19. V ktorej z možností je **správne** uvedené poradie **vetných členov** vo zvýraznenej vete v ukážke 2?
- A. zhodný prívlastok, zhodný prívlastok, podmet, predmet, prísudok
 - B. príslovka času, zhodný prívlastok, podmet, nezhodný prívlastok, prísudok
 - C. príslovkové určenie času, zhodný prívlastok, podmet, nezhodný prívlastok, prísudok
 - D. nepriamy predmet, zhodný prívlastok, podmet, predmet, prísudok
20. V **poslednom odseku** ukážky 2 sa nachádza:
- A. 5 jednoduchých viet, 2 jednoduché súvetia, 2 zložené súvetia
 - B. 6 jednoduchých viet, 1 jednoduché súvetie, 2 zložené súvetia
 - C. 6 jednoduchých viet, 2 jednoduché súvetia, 1 zložené súvetie
21. **Vyberte možnosť**, v ktorej sú všetky slová rozdelené **správne**:
- A. tú-žo-bne, je-sen-né, uj-ček
 - B. zá-kla-dy, diev-ča-tá, far-bis-tý
 - C. uše-trit', obc-ho-dy, nie-koľ-ko
 - D. prehŕ-ňam, Ma-gda-lé-na, sta-de
22. V ukážke 2 **nájdite** príklad na **radovú číslovku**.
23. Z posledného odseku ukážky 2 vypíšte **príslovku spôsobu**.
24. Z ukážky 2 **vypíšte** podstatné meno stredného rodu, vzor vysvedčenie.
25. Vysvetlite pravopis zámena **mi** v podčiarknutej vete v ukážke 2.
26. Napíšte synonymum k zvýraznenému slovu **zavše** z ukážky 2.
27. Napíšte, aké **dva slohové postupy** použila autorka v ukážke 2.
28. **Vypíšte** z každej možnosti výraz, ktorý do radu nepatrí:
- A. uňho, ňou, ti, tú
 - B. na zem, bez obeda, naoko, u gazdu
 - C. obkročný, slabičný, striedavý, prerývaný
29. V ktorej z možností sú **správne zoradené** časti divadelnej hry **od najmenej časti k celku** (vzostupne)?
- A. výstup – divadelná hra – dejstvo – dialóg – replika
 - B. replika – dialóg – výstup – dejstvo – divadelná hra
 - C. divadelná hra – dejstvo – výstup – dialóg – replika
30. Vyberte **neveršované epické žánre**:
- A. román
 - B. sonet
 - C. novela
 - D. žalospev